

**ouiOdborné učiliště a Praktická škola**  
**Lomená 44, 617 00 Brno**

**Minimální preventivní program 2014 – 2015**

Minimální preventivní program vychází z pokynu MŠMT, č.j.:1454/2000-51, který do prevence sociálně patologických jevů zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus.

**Cíl primární prevence:**

Zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. V prostředí naší školy jde o realizaci dlouhodobého, komplexního primárního programu, do kterého je zahrnuto vše podstatné, dostupné a realizovatelné v našich podmínkách. Důraz klademe na utváření celé osobnosti člověka, nejen na rozvoj znalostní, ale především na dovednostní a postoje.

Naše škola poskytuje odborné středoškolské vzdělání přibližně 370 žákům a žákyním. Všechny děti mají speciální vzdělávací potřeby. Nemalé množství tvoří děti, které pocházejí z prostředí, kde jsou neadekvátní ekonomické či sociální poměry. Přičteme-li k tomu i poměrně rizikový věk našich žáků, lze předpokládat, že i na naší škole se setkáme s problematikou závislosti a jiných sociálně patologických jevů.

Pozornost z naší strany se tak logicky zaměřuje nejen na samotnou problematiku závislosti, ale zejména na oblast prevence. Ta se odvíjí prioritně od zjišťování představ, postojů a přesvědčení našich žáků ve věcech týkajících se drog, alkoholu, kouření aj. a jejich rizikových faktorů.

V letošním školním roce se chceme více zabývat prevencí šikany ve třídách, případně fundovaným zásahům a řešení při jakýchkoliv náznacích šikany.

Také, jak vyplývá z předchozích zkušeností, je třeba se zaměřit na prevenci novodobých jevů např. kyberšikana.

V rámci přípravy na tuto problematiku budou pedagogové a členové poradenského týmu vyhledávat a absolvovat vzdělávací akce směřující k těmto tématům.

**Aktivity vyplývající z výuky**

**Cílené aktivity z oblasti prevence pro naše žáky je třeba přizpůsobit jejich mentální a sociální úrovni.**

**Vhodné je využití :**

- názorných pomůcek

- časopisů
- videoprogramů s protidrogovou tematikou,
- internetu apod.
- besed (policie ČR a městská policie aj..)

V rámci projektu ESF byly vytvořeny metodiky se zaměřením na rovné příležitosti ve vzdělávání a eliminaci patologických jevů ve škole.

Průběžně byly pedagogy projektu zpracovávány 10 metodik do jednotlivých obecných i odborných vyučovacích předmětů.

- Tělesná výchova s handicapem
- Tělesná výchova bez hranic
- Jsou mezi námi
- Multikulturní kuchařka I
- Multikulturní kuchařka II
- Občanská výchova – klima třídy
- Občanská výchova – vztahy ve třídě
- Češtinou k lidskosti
- Řemeslo bez hranic
- Společně ve třídě a v tělocvičně

Úkolem všech našich pedagogických i nepedagogických pracovníků v rámci primární i sekundární prevence je mimo jiné také **osvětová činnost**.

Oblast prevence sociálně patologických jevů se odráží i v samotné výuce takřka ve všech předmětech, zejména však v **občanské nauce**. Tato témata jsou zpracována i do aktuálních **Školních vzdělávacích programů**. Učitelé i ostatní pracovníci jsou vedeni ke studiu potřebné legislativy a mají též možnost studia odborné literatury, která se na naší škole aktuálně doplňuje. Prvky prevence sociálně patologických jevů jsou pevně zakotveny i v oblasti praktické výuky (zákaz kouření na pracovišti, bezpečnost práce, zodpovědný přístup k vykonávané činnosti atd..).

### **Metody a formy práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí:**

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, zařazení do skupiny, vytvoření atmosféry pohody a klidu
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám
- respektování individuálních rozdílů mezi žáky

## Poradenský tým

Na škole působí také **poradenský tým** složený ze speciálního pedagoga a výchovného poradce v jejichž kompetenci je přímo předcházení výše uvedeným jevům či případně jejich řešení. Ti jsou ve stálém kontaktu s ostatními odbornými pracovišti i mimo naši školu, kterých se tato problematika jakkoli dotýká ( např. Poradenská centra, zdravotnická zařízení, Policie ČR , sdružení apod.). Dle potřeby probíhají pohovory jak s problémovými žáky tak i s jejich rodiči. Poradenský tým současně intenzivně spolupracuje externě s psychologem PhDr. Šiškem.

## Mimoškolní činnost

Nemalou měrou se na prevenci podílí i **aktivity mimoškolní** a to jak v rámci Internátu tak i mimo něj.

- tělovýchovné a sportovní aktivity
  - petangne
  - plavání
  - posilovna
  - kopaná
  - atletika
- každoroční sportovní kurzy pro žáky prvních a druhých ročníků (Moravec)
- estetické – výtvarné, hudební a dramatické alternativní aktivity
  - keramický kroužek
  - kroužek něm. jazyka
  - čtenářský kroužek
  - výtvarný kroužek
  - dramatický (kulturní akce, divadla atd..)
  - výpočetní technika
- návštěvy kulturních a společenských akcí
- mezinárodní přátelské návštěvy zahraničních partnerských škol

## Spolupráce s jinými organizacemi

Škola také aktivně spolupracuje s **Pedagogickými fakultami** (Brno, Olomouc), které zaštiťují vzdělávání pedagogických pracovníků formou přednášek, seminářů a besed.

Každé dva roky probíhá na naší škole **mezinárodní konference**, kde je téma prevence také jedním z hlavních bodů.

Odborní pracovníci naší školy se pravidelně účastní mezinárodních konferencí pořádaných jinými institucemi. Poznatky a zkušenosti z těchto akcí pak předávají svým kolegům.

Aktivní spolupráce s IQ ROMA servisem Brno v oblasti řešení problematiky nejen romských žáků.

- Lektorská činnost IQ ROMA v hodinách občanské výchovy

- Spolupráce v oblasti terénní tzn. kontakty s problémovými rodinami
- Poradenská činnost v oblasti prevence patologických jevů

V oblasti sociální prevence nelze také opomenout **spolupráci s Policií ČR a městskou policií.**

Jako nejvýznamnější prvek v oblasti prevence sociálně patologických jevů se ukazuje aktivní a pravidelná **spolupráce s Poradenským centrem pro drogové a jiné závislosti, Sládkova 45, Brno.** Naši žáci se tak mohou zúčastňovat preventivních programů jež organizují. Formou dotazníků i individuálního rozhovoru centrum umožňuje i **zpětnou vazbu**, kde je zakotveno jak hodnocení akce tak i případná konkrétní doporučení.

Jedná se zejména o tato témata:

- **Seznamovací programy pro první ročníky**
- **Problematika drog a drogových závislostí zpracována interaktivní formou**
- **Partnerské vztahy**
- **Intervenční programy**

Mimo tato témata je možnost aktivní spolupráce dle aktuálních potřeb školy, třídy či jednotlivců.

Centrum také poskytuje možnosti konzultační a vzdělávací i pro odborné pedagogické pracovníky a rodiče.

V rámci realizace projektu ESF plánujeme do výuky i mimo ni zařazení aktuálních akcí (besedy, přednášky, návštěvy a exkurze ) se zaměřením na rovné příležitosti ve vzdělání.

Budou také realizovány workshopy a projektová výuka ve vyučovacích hodinách – zejména OV, ale i ostatních.

### **Spolupráce s rodiči žáků:**

Navázání spolupráce s rodiči nastupujících žáků na úvodní třídní schůzce, kde jim byla vysvětlena strategie primární prevence na škole, podány základní informace o problematice užívání návykových látek včetně alkoholu a kouření.

Při vzniku problémových situací jsou rodiče informováni – třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce případně přivolán odborník dle potřeby.

Problémovým žákům (rodičům) budou poskytovány individuální konzultace v této oblasti.

Budou rovněž předány kontakty na odborná zařízení, v odůvodněných případech jim bude konzultace s odborníky školou doporučena.

Naše škola se snaží také posilovat **spolupráci rodina – škola** směrem k výchově, ke zdravému životnímu a to formou:

- třídních schůzek – účast rodičů a jejich spolupráce se všemi pedagogickými pracovníky
- individuálních pohovorů rodičů s třídním učitelem, případně psychologem, speciálním pedagogem a výchovným poradcem
- pohovory rodičů s vedením školy
- netradiční forma účasti rodičů v edukačním procesu

### **Při selhání preventivních opatření školy (užívání návykových látek):**

- 1.** V případě podezření na zneužívání návykových látek provést diskretní pohovor a šetření se žákem.
- 2.** Při odůvodněném podezření : kontaktování rodičů (zákonných zástupců žáka), při negativní či nespolupracující reakci rodiny uvědomit sociální odbor.
- 3.** Při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole nebo v případě, že je žák školy ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pracovník školy pověřený dle pokynu ministra kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zák. zástupce.
- 4.** V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče uvědomí oddělení péče o dítě, oznámí věc policii.

### **Související pojmy:**

**Šikana:** Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin. Dominantní znak šikany –**bezmocnost oběti.**

**Závislost:** Patologická forma vztahu k dané záležitosti (drogy, alkohol, kouření, hráčství atd...).

**Prevence:** Předcházení zdravotnímu nebo sociálnímu narušení jedince a jeho společenských vztahů.

*Primární* prevence, která zkoumá předpoklady, podmínky a příčiny jevů, jimž se má bránit, a hledá způsoby, jak jim předcházet; bývá zaměřena na veškeré obyvatelstvo.

***Sekundární*** prevence se snaží příslušné jevy včas zachytit a bránit jejich prohlubování, šíření a podobně. Zaměřuje se na zvláště ohrožené skupiny, například mládež, menšiny nebo sociálně slabé.

***Terciární*** prevence se snaží zabránit opakování, například trestných činů, onemocnění, drogové závislosti a podobně. Je zaměřena na osoby právě vyléčené, propouštěné z výkonu trestu a podobně.

**Xenofobie:** Nenávist ke všemu cizímu

**Antisemitismus:** Nepřátelství nebo předpojatost vůči židům jako představitelům židovského náboženství judaismu, etnické skupině nebo rase.

**Kyberšikana:** (též **kybernetická šikana**, **počítačová šikana** či **cyberbullying**) je druh **šikany**, který využívá elektronické prostředky jako jsou **mobilní telefony**, **e-maily**, **pagery**, **internet**, **blogy** a podobně. Rada jejích projevů může spadat do oblasti **kriminálních činů**. Její nejobvyklejší projevy představuje zasílání obtěžujících, urážejících či útočných mailů a **SMS**, vytváření stránek a blogů dehonestujících ostatní, popřípadě může kyberšikana sloužit k posilování klasických forem šikany, nejčastěji prostřednictvím nahrání scény na mobilní telefon a jejího následného rozeslání známým dotyčného, popřípadě vystavení na internetu. Zejména poslední varianta šikany může být extrémně nebezpečná – pokud se spojí s nějakou velmi ponižující situací, takovéto zveřejnění ponižujících materiálů pro obrovské množství lidí (které nejde vzít zpět) mnohonásobně zvyšuje utrpení a trauma **oběti**, což na ni může mít extrémně neblahý dopad. (zdroj Wikipedie)

V Brně 29. 8. 2014

Mgr. Soňa Řehůrková  
Školní metodik prevence

## **Plán preventivních programů pro školní rok 2014/2015**

**Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, Sládkova 45,  
613 00 Brno**

### **Termíny preventivních programů**

(Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, Sládkova 45, Brno)

Akce školy: **Preventivní program, Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, Sládkova 45, Brno**

#### **„Na jedné lodi“**

Seznamovací program určený zejména prvním ročníkům a nově vzniklým kolektivům. Je zaměřený na bližší seznámení, překonání počátečních nejistot a vytvoření prostoru pro vzájemnou akceptaci a zařazení se do kolektivu třídy. (účinná forma prevence)

#### **„Na cestě“**

Problematika drog a drogových závislostí zpracovaná interaktivní formou. O tom jaké drogy se nejčastěji zneužívají, proč a jak se vyvíjí závislost a jaké jsou její důsledky, co mohu dělat, když můj kamarád/ka bere.....

**Ostatní termíny se dojednávají v průběhu školního roku vždy přibližně měsíc předem, či aktuálně dle potřeby.**

